



Reguleringsmyndigheten
for energi

Adresseinformasjon fylles
inn ved ekspedering. Se
mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 02.07.2025

Vår ref.: 201913904-80 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om fastsettelse av metode for tilknytning og bruk av nettet

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fatter vedtak om fastsettelse av metode for tilknytning og bruk av nettet for næringskunder med produksjon eller effektutvekslingsrett på over 1 MW. Metoden stiller overordnede krav til nettselskapenes avtalevilkår i avtaler om tilknytning og bruk av nettet.

RME varslet vedtak den 20. september 2024, jf. fvl. § 16. På bakgrunn av innspill vi har fått, har RME endret metodens virkeområde til å kun gjelde større uttakskunder og produsenter. Vi har ikke fastsatt metode for forbrukere og mindre næringskunder da vi har vurdert at det er nødvendig å ha tilpassede krav for de forskjellige kundegruppene. RME vil på et senere tidspunkt fatte vedtak om metode med tilpassede krav for disse kundegruppene. Metodens virkeområde er nærmere beskrevet i punkt 2.1.

Metoden fastsettes ved enkeltvedtak overfor det enkelte nettselskap. Likelydende vedtak er sendt til alle nettselskaper i Norge.

Vedtak

1. Reguleringsmyndigheten for energi fastsetter metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet i medhold av lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 2-3 og forskrift om nettregulering av energimarkedet (NEM) § 3-1 til 3-3. Vedtatt metode følger som Vedlegg 1 til dette vedtaket.
2. Avtaler mellom nettselskap og nettkunder for tilknytning og bruk av nettet skal oppfylle kravene beskrevet i punkt 1 til 19 i metoden inntatt i Vedlegg 1.
3. Det gis en frist for nettselskapene til å innrette seg etter vedtaket til **30. juni 2026**.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigeten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



Klage

Vedtaket kan påklages. Fristen for å klage på vedtaket er **1. september 2025**. Klagefristen er normalt 3 uker fra underrettelse av vedtaket er kommet frem til vedkommende part, jf. fvl. § 29. RME mener imidlertid at det foreligger særlige grunner for å forlenge klagefristen i denne saken på grunn av sakens betydning og omfang, jf. fvl. § 29 siste ledd. Se informasjon om klage på vedtakets siste side. Kravene til klage følger av lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

1 Innledning

1.1 Beskrivelse av saken og historikk

I henhold til lov- og forskriftsendringer som trådte i kraft 1. november 2019, har Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fått myndighet til å regulere vilkår for tilknytning og bruk av nettet. Dette kan skje ved å godkjenne eller fastsette vilkår eller metoder for å fastsette slike vilkår. Myndigheten til å fastsette metoder for å regulere vilkår for tilknytning og bruk av nettet fremgår av energiloven §§ 3-3, 3-4 og 3-4a og er gjentatt og presisert i NEM § 3-1 til § 3-3.

Hensikten med regelverket er å sikre at nettselskapene ikke utnytter sin monopolstilling ved fastsettelsen av vilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler. Metoden gjelder for avtaler mellom kunder og nettselskap. Kundebegrepet omfatter både uttakskunder og produsenter. Metoden gjelder ikke avtaler mellom nettselskap.

RME ba i brev av 3. desember 2019 om at nettselskapene gjennom sine respektive bransjeorganisasjoner skulle utforme standardvilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler for alle typer kunder, og at organisasjonene på vegne av sine medlemmer skulle oversende standardvilkår til RME for godkjenning. Etter RMEs vurdering kunne avtalene vi mottok ikke godkjennes slik de forelå, og det var flere grunner til det. I avtalene var ikke vilkår i medhold av regelverket i energiloven og tilhørende forskrifter skilt ut som en egen del. I flere av de innsendte avtalene fremgikk det heller ikke tydelig hvilket regelverk som var grunnlaget for de ulike vilkårene som var satt i avtalene, og skillet mellom regelverk og avtalte vilkår fremgikk heller ikke klart.

Etter en nærmere vurdering har RME derfor valgt å fastsette en metode for hvordan avtaler om tilknytning og bruk av nettet skal utformes, i stedet for å godkjenne standardavtaler. Det innebærer at vi vedtar et dokument som stiller overordnede krav til nettselskapenes avtalevilkår. Nettselskapene skal sikre at sine avtalevilkår overholder kravene i metoden. Vi mener det er viktig å sørge for mer klarhet rundt avtaleforhold og hvilken kapasitet som er avtalt. Mer presis informasjon er en langsiktig investering som på sikt vil bidra til modernisering av kraftsystemet.

Den 20. september 2024 varslet RME vedtak om metode for tilknytning og bruk av nettet. Varselet ble sendt til alle nettselskap med frist for å uttale seg til 4. november 2024.¹

¹ [Forslag til nye krav til vilkår om tilknytning og bruk av nettet - NVE](#)



RME har mottatt totalt 34 uttalelser til metoden. Alle innspill til varslet metode er publisert på RMEs hjemmesider.²

Vi har mottatt mange gode og konstruktive innspill til metoden. Etter en samlet vurdering av innspillene har vi kommet til at det må gjøres endringer i den varslede metoden. Før vedtakelse av endelig metode har RME vært i dialog med større nettselskaper, bransjeorganisasjoner og større kunder for å informere om endringene og har gitt mulighet til å komme med innspill på disse. Vi mener derfor at saken er tilstrekkelig godt opplyst til at vedtak kan fattes.

RME har besluttet at metoden for tilknytning og bruk av nettet for næringskunder med produksjon eller effektutvekslingsrett på over 1 MW skal være likelydende for alle nettselskap. Vi oppsummerer de vesentligste endringene i punkt 2 nedenfor.

I tillegg har vi valgt å gjøre visse språklige endringer og presiseringer, samt endringer i struktur. Mindre endringer i språk og struktur vil ikke beskrives nærmere nedenfor, da disse i hovedsak er gjort for å styrke brukervennligheten og unngå uklarhet.

1.2 Frist

Fristen for å oppfylle kravene i metoden er **30. juni 2026**. Ved fastsettelsen av fristen har RME hensyntatt at flere av kravene i metoden vil være tidkrevende for nettselskapene å gjennomføre. Vi mener fristen er tilstrekkelig og forholdsmessig sett hen til omfanget av de krav som stilles i metoden. Vi oppfordrer nettselskapene til å utnytte tiden godt og til å lage helhetlige elektroniske løsninger for verifikasjon av kunde i målepunktet og aksept gjennom elektronisk signatur. Se nærmere om dette i vedtakets punkt 2.2.

I tillegg følger det av metoden punkt 3 at nettselskapene skal sende utkast til standardavtale på høring til berørte bransjeorganisasjoner for de aktuelle kundegruppene. Dersom det gjøres vesentlige endringer i avtalevilkårene i etterkant av dette, kan det bli flere høringsrunder. Dette betyr at arbeidet med utforming av standardavtaler bør iverksettes så snart som mulig.

Vi oppfordrer bransjen til å samarbeide om gode standardavtaler og at nettselskapene jobber for helhetlige og digitaliseringsvennlige løsninger. RME er åpen for dialog og kan bistå ved behov for avklaringer.

2 Beskrivelse av endringer i metoden

2.1 Metodens virkeområde

Den varslede metoden var begrenset til å gjelde «nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk over 100 000 kWh».

Flere av nettselskapene kommenterer i sine innspill at en grense på 100 000 kWh med produksjon eller forbruk ble opplevd som uklar da flere kunder har betydelige variasjoner i forbruk fra år til år.

² [Høring - Forslag til nye krav til vilkår om tilknytning og bruk av nettet - NVE](#)



Nettselskapene pekte på at det ville være utfordrende å forholde seg til en slik grense og nettselskapene foreslo at det vil være mer hensiktsmessig å fastsette en effektgrense. RME har på bakgrunn av innspillene kommet til at metoden i første omgang skal gjelde for tilknytnings- og nettavtaler mellom nettselskap og kunder med effektutvekslingsrett på 1 MW eller mer.

RME har valgt å begrense metodens virkeområde til ikke å gjelde forbrukere og mindre næringsdrivende. Bakgrunnen for dette er at vi foreløpig mener det er hensiktsmessig å utarbeide en eller flere særskilte metoder for forbrukere og små næringsdrivende som hensyntar disse gruppens behov. Derfor er krav som gjelder forbrukerrettigheter fjernet fra dette vedtaket.

2.2 Krav om skriftlighet og aktivt samtykke

I den varslede metodens punkt 1 stilte vi krav om at *«For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh, skal nettselskapene inngå skriftlige avtaler om tilknytning til og bruk av nettet.»* I merknaden til punkt 1 skrev vi at *«For nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100.000 kWh må imidlertid nettselskapene inngå skriftlige avtaler, hvor aktivt samtykke må foreligge.»*

Samtlige av innspillene vi har mottatt fra nettselskapene og bransjeorganisasjonene kommenterer metodens krav om skriftlige avtaler og at det skal være et aktivt samtykke fra kunden.

Oppsummert mener nettselskapene at det i mange tilfeller vil bli problematisk å innhente et samtykke, og at det vil være uklart for nettselskapene hvilke virkemidler de har overfor kunder som motsetter seg å signere avtalen. Flere påpeker også at det i mange tilfeller vil være uklart hvem nettselskapet skal inngå avtalen med. Eksempelvis kan dette være i situasjoner hvor en utbygger setter på strøm før leietaker/kjøper overtar leiligheten.

Flere aktører mener også at det bør være tilstrekkelig å sende ut avtalene på e-post eller tilgjengeliggjøre de på «min side» med informasjon om hvor kunden kan ta kontakt ved spørsmål. Videre mener flere nettselskaper og bransjeorganisasjoner at det heller bør startes et felles prosjekt gjennom for eksempel Elhub eller Elbits for å utrede behovet for en felles standardløsning for samtykke. Frem til dette mener aktørene at det bør være tilstrekkelig å sende avtalene på e-post og tilgjengeliggjøre de på «min side».

RME tar innspillene til bransjen til etterretning. Forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-6 krever at avtaler med vilkår for tilknytning og bruk av nettet skal inngås direkte mellom nettselskapene og hver enkelt kunde. Vi mener at nettselskapene skal sikre markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til objektive og ikke-diskriminerende vilkår og punkttariffer, jf. NEM-forskriften § 4-6 første ledd. Videre plikter nettselskapene etter NEM § 4-14 å opptre nøytralt og likebehandle kunder. Vi ser at det opprinnelige foreslåtte kravet om «aktivt samtykke» kan gi et inntrykk av at kunden har en særlig forhandlingsrett. Gjeldende rett innebærer at nettselskapet ikke kan forhandle med kunden om størrelsen på tariffene eller hvor gode vilkår den enkelte kunden får i forhold til andre kunder.



RME har mottatt innspill om at flere nettselskap er usikre på hvem som er kunden i målepunktet. Vi mener at nettselskapene må vite hvem kunden er for å kunne oppfylle plikten etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-6.

Slik vi vurderer det, vil et krav om aksept ved elektronisk signatur bidra til at nettselskapene må verifisere hvem som er kunde i målepunktet. Videre mener vi at elektronisk signatur og aksept av kundevilkår er nødvendig for å få klarhet partenes rettigheter og plikter. Krav om aksept og verifikasjon av kunde vil også bidra til å øke partenes forutberegnelighet, unngå tvister, samt hindre uønsket tilgang til sensitiv data mm. Hvilke eventuelle digitale løsninger som må på plass for å sikre en god verifikasjonsprosess av kundeforholdet og aksept av avtalene for kundegruppen som er omfattet av metoden, må nettselskapene selv utrede og implementere innen fristen fastsatt av RME.

RME fastsetter på denne bakgrunn krav om at verifikasjon og aksept av kundeforholdet skal skje ved elektronisk signatur mellom nettselskap og kunder omfattet av metodens virkeområde. Nærmere veiledning om kravets innhold gir vi i merknaden til punkt 2 i metoden.

Dagens regelverk er i stor grad basert på preseptoriske regler og det skal være en likebehandling av kundene. Kundenes vilkår skal være objektive og ikke-diskriminerende, noe som gir lite rom for forskjellsbehandling av kunder.

Hvis nettkunden mener avtalen er i strid med energiregelverket eller metoden fastsatt av RME, kan saken bringes inn som uenighetssak for RME. Når saken har vært til behandling hos RME, er kunden sikret en lovlighetskontroll av vilkårene i avtalen og at den ikke strider mot gjeldende metode om tilknytning og bruk av nettet eller energiregelverket for øvrig.

Vi mener det er helt nødvendig at kundene mottar god og tidlig informasjon om hvilke vilkår som stilles for tilknytning og bruk av nettet, og at kunden gjøres kjent med sine klagemuligheter. Dette gjelder både eksisterende og nye kunder. Det er derfor tatt inn informasjonskrav om dette i metodens punkt 15.

Av samme grunn har RME også besluttet å stille prosesskrav til nettselskapenes standardavtaler. I metodens punkt 3, er det inntatt krav om at nettselskapene skal sende utkast til standardavtale på høring til berørte bransjeorganisasjoner for de aktuelle kundegruppene. Det samme gjelder vesentlige endringer i avtalene. Formålet med prosesskravet er å sikre at kundenes interesser blir hørt og ivaretatt ved utformingen av standardavtalene.

2.3 Innspill til krav om separate avtaler

I den varslede metodens merknad til punkt 1 stilte vi «*krav om at det inngås to separate avtaler. En tilknytningsavtale, og en avtale om bruk av nettet*».

Til den varslede metodens krav om separate avtaler, har Statnett og Hydro kommentert at de ønsker at kravet fjernes. RME tar Statnett og Hydro sine innspill til etterretning og finner det ikke nødvendig å kreve at det skal være to separate avtaler. RME tar dermed ut kravet om at det må være to separate avtaler. Nettselskapene kan dermed velge den avtalestrukturen de selv mener er hensiktsmessig, herunder om det skal være en eller flere avtaler.



2.4 Innspill til avtalt kapasitet

I den varslede metoden stilte vi i punkt 8 krav om at «*avtalt kapasitet skal fremgå av tilknytningsavtalene til nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk på over 100 000 kWh. Der overbelastningsvernet regulerer makslasten til en kunde, skal størrelsen på denne være lett tilgjengelig for kunden.*»

Til varselets punkt 8 om at avtalt kapasitet skal fremgå av nettavtalene, mener flere av nettselskapene at dersom RME krever at denne typen data skal gjøres tilgjengelig for kunden, bør det gjøres på en annen måte enn i avtalen. Noen nettselskap peker på at det vil være en mer hensiktsmessig løsning å stille krav til at avtalt kapasitet gjøres tilgjengelig på «min side»-løsninger. Et annet foreslått alternativ er at avtalt kapasitet følger av vedlegg til avtalen. På denne måten unngår man utfordringer med å gjøre tilknytningsavtalene individuelle.

Statnett og Lede spiller inn at krav om avtalt kapasitet får en bedre utnyttelse hvis kapasitetsgrensene kombineres med en adgang for nettselskapene til å i særlige tilfeller nedjustere kapasitetsgrensene.

Etter en nærmere vurdering av høringsinnspillene er RME kommet til at metoden skal inneholde krav om at avtalene skal opplyse om avtalt kapasitet eller hvor kunden kan finne informasjon om dette. RME har i merknaden forklart hva som ligger i avtalt kapasitet. Merknaden gir også veiledning på hvilke fremgangsmåter nettselskapene kan anvende for å sikre at informasjon om avtalt kapasitet er tilstrekkelig opplyst overfor kunden.

Vi vil per nå ikke stille krav i metoden om å innta klausuler om nedjustering av kapasitet fordi det pågår forskriftsarbeid for regulering av nedjustering av kapasitet i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM).³ Nettselskapene har adgang til å nedjustere kapasitet etter gjeldende rett, men at det er en høy terskel for dette. Departementet har uttalt i høringsnotatet til forskriftsendringen at forslaget innebærer en viss utvidelse av adgangen til nedjustering av maksgrensen sammenlignet med gjeldende praksis.⁴

2.5 Tilknytningsforordninger og datautveksling (SOGL)

Krav til tilknytningsforordninger og datautveksling (SOGL) ble varslet i metodens punkt 11 og 12.

I varslet metode i merknad til punkt 11 påpekte RME at dersom tilknytningsforordningene tas inn i norsk rett, vil det være et krav at tilknytningsavtalene endres.

Statnett påpeker i sitt innspill at tilknytningsforordningene ikke er inntatt i norsk rett og det er uklart når dette vil skje. Derfor mener Statnett det ikke er riktig å forskuttere en implementering av forordningene og foreslår derfor å stryke dette punktet.

³ [Høring av endringer i forskrift i nettregulering og energimarkedet \(NEM\) om åpenhet rundt DF-vurderinger og nedjustering av maksimalt tillatt effektuttak - regjeringen.no](#)

⁴ Forslag til endringer i forskrift om nettregulering og energimarkedet (krav til mer åpenhet rundt driftsmessig forsvarlighetsvurderinger og hjemmel til å nedjustere en nettkundes maksimalt tillatte effektuttak i særlige tilfeller) punkt 4.2



RME har hensyntatt Statnetts innspill angående tilknytningsforordningene og tatt ut henvisningen da forordningene per i dag ikke er implementert.

Statnett påpeker videre i sitt innspill at SOGL regulerer datautveksling mellom TSO, DSO og betydelige nettbukere, og at kravene til slik datautveksling skal spesifiseres i en nasjonal metode om datautveksling etter SOGL artikkel 40 nr. 5. Denne metoden skal foreslås av Statnett og godkjennes av RME. Selv om det ikke foreligger en godkjent metode ennå, vil en slik metode, når godkjent, være bindende for Statnett. Det har imidlertid vært uklart i hvilken grad andre aktører er bundet av dette vedtaket. Dette var en av grunnene til at det ble foreslått at avtaler mellom nettselskap og betydelige nettbukere skulle henvise til nasjonale bestemmelser om datautveksling.

I et brev fra RME datert 19. september 2023, fremgår det at SOGL gir tilstrekkelig hjemmel til å pålegge aktørene å utveksle data, selv om detaljene skal spesifiseres i nasjonal metode om datautveksling. Statnett er enig i denne vurderingen og mener derfor at det ikke er nødvendig å stille krav i metode for tilknytning til og bruk av nettet om å følge metoden om datautveksling i avtaler med nettkundene. På denne bakgrunn foreslår Statnett at delen av henvisningen som knytter seg til SOGL og tilhørende metode strykes.

RME vurderer at å inkludere SOGL i metoden bidrar til å synliggjøre plikten til å dele data for de relevante aktørene. Vi har derfor beholdt denne henvisningen, men har på bakgrunn av argumentene som kommer frem over vurdert at det er hensiktsmessig å fjerne delen som knytter seg til SOGL og tilhørende metode.

2.6 Om kravet knyttet til fysiske endringer i nettanlegg

Til punkt 21 i varslet metode om fysiske endringer i nettanlegg mottok vi innspill fra Statnett og Elvia. I punkt 21 stod det: *«Ved endring av eksisterende avtaler kan nettselskapet som utgangspunkt ikke gjøre endringer som krever fysiske endringer i anlegget, med mindre nettkunden selv ønsker dette eller det følger av krav fra offentlige myndigheter, gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.»* I merknaden er fysiske endringer i anlegget definert som *«endringer i avtalt kapasitet, funksjonskrav, støykvote og plassering av anlegg.»*

Elvia ønsker å gjøre RME oppmerksom på at kravet i varselets punkt 21 kan tolkes som at nettselskapene mister muligheten til å forbedre nettet der dette vil berøre eksisterende kunder. Dette inkluderer endringer som å oppgradere systemspenningen fra 230V IT-nett til 400V TN-nett. Elvia påpeker at nettselskapene i dag har rett til å gjøre slike endringer dersom de bekoster tiltakene, og ber RME om å rette opp i punkt 21 for å sikre at denne retten ikke går tapt.

Statnett mener at teksten i punkt 21 er uklar, spesielt når det gjelder endringer i avtalt kapasitet, som ikke nødvendigvis etter deres synspunkt innebærer en fysisk endring. De foreslår å stryke henvisninger til endringer i avtalt kapasitet i den forklarende teksten. Statnett påpeker også at det er viktig å kunne gjøre en opprydning i kunders kapasitetsgrenser, spesielt for kunder som ikke har utnyttet tidligere tildelt kapasitet og ikke kan dokumentere planer for å utnytte den. Videre mener Statnett at det er nødvendig å kunne fastsette og fordele støykvoter, som kan medføre at kundene må investere i støyreducerende tiltak. De foreslår å fjerne definisjonen av støykvoter som en fysisk endring og inkludere en setning som åpner for støyreducerende tiltak i vilkårene.



RME har vurdert kravet basert på de innspillene vi har mottatt, og konkludert med at nettselskapenes rett til å gjøre endringer er regulert av gjeldende lover og forskrifter. For å unngå misforståelser anser vi det som hensiktsmessig å ikke inkludere et slikt krav i den vedtatte metoden. Kravet er derfor fjernet.

2.7 Innspill fra Forbrukerrådet

Forbrukerrådet fremhever i sitt innspill til den varslede metoden at forbrukerperspektivet må ivaretas ved utforming av metoden. Nettselskapene er naturlige monopoler som medfører at standardavtaler er viktig for å sikre likebehandling. Videre fremhever Forbrukerrådet at det er viktig at standardavtalene inkluderer klare angivelser av når den siterer eller parafraserer regelverket for å unngå feilinformasjon og ulovlige utvidelser av regelverket. Endringer i standardavtalene må være forutsigbare og hyppige endringer kan skade tilliten til regelverket.

Forbrukerrådet fremhever videre viktigheten av forbrukeravtaledirektivet (93/13/EØF). Direktivet stiller strenge krav til at avtalevilkår skal være både klare og balanserte. Dette innebærer at vilkårene må være forståelige og gi forbrukeren mulighet til å vurdere de økonomiske konsekvensene av avtalen. Forbrukerrådet påpeker at EU-domstolens praksis har stor rettskildemessig betydning ved fastsettelsen av innholdet i bestemmelsene som implementerer direktivet. Kravene til klarhet og balanse er kumulative ved ensidige endringer. Direktivet bygger på antakelsen om at forbrukeren har en svakere forhandlingsposisjon og mindre kunnskap enn den næringsdrivende. EØS-statene er derfor forpliktet til å sikre at forbrukere ikke blir bundet av urimelige avtalevilkår.

Forbrukerrådet viser også til at nettselskapene er tjent med å sette seg inn i direktivet for å sikre at vilkårene i standardavtalene er i tråd med kravene om klarhet og balanse etter direktivet.

Forbrukerrådet trekker også frem relevant praksis fra EU-domstolen, inkludert sakene C-472/10 Invitel og C-92/11 RWE Vertrieb. RME oppfordrer nettselskapene til å sette seg inn i relevant praksis.

I lys av at metodens virkeområde er endret fra å gjelde alle tilknytnings- og nettavtaler for nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk over 100 000 kWh, til kun å gjelde kunder med effektutvekslingsrett på over 1 MW, vil ikke innspillene fra Forbrukerrådet i denne omgang påvirke utformingen av metoden. RME tar imidlertid innspillene til etterretning og gjengir de her til orientering for alle nettselskap som har forbrukere som kunder. RME vil på sikt starte arbeidet med en metode for tilknytnings- og nettavtaler som er tilpasset forbrukere.

2.8 Metodens innhold og øvrige endringer

Metoden RME har vedtatt inneholder totalt 19 krav. Metodens punkt 1 gjelder virkeområde, punkt 2-3 omhandler prosesskrav, punkt 4-5 gjelder formkrav, punkt 6-16 regulerer krav til innhold og punkt 17-19 gjelder krav ved endringer. Nærmere forklaring til de enkelte punktene i metoden gis fortløpende i merknader til det enkelte krav i vedlegg 1.

I det første utkastet av metoden som ble varslet den 20. september 2024 punkt 15 stilte vi krav om at «avtalen skal presisere at all sensitiv informasjon skal behandles konfidensielt.» Dette kravet er fjernet da vi vurderer at dette forholdet er regulert i annet regelverk og er ikke nødvendig å innta i metoden.



Videre er varslet metode punkt 18 om at «*nettselskapene bør samarbeide om å utarbeide felles standardavtaler*» fjernet da dette etter sin ordlyd ikke er et krav. RME mener imidlertid at bransjesamarbeid er viktig og vi vil derfor som nevnt oppfordre nettselskapene til å samarbeide om utforming av avtaler for tilknytning til og bruk av nettet. Det er en fordel at nettselskapene bruker de samme standardavtalene. Dette letter arbeidet for aktørene, både ved utforming av avtalene og ved bruk av avtalene. For kunder som har kontakt med ulike nettselskap vil også avtaleprosessen bli mer forutberegnelig. I tillegg letter dette arbeidet for RME som tilsynsmyndighet.



Vedlegg 1: Metode for tilknytning og bruk av nettet

Metoden inneholder totalt 19 krav. Metodens punkt 1 gjelder virkeområde, punkt 2-3 omhandler prosesskrav, punkt 4-5 gjelder formkrav, punkt 6-16 gjelder krav til innhold og punkt 17-19 krav ved endringer. Nærmere forklaring til de enkelte kravene gis fortløpende i merknader til det enkelte krav.

Virkeområde

1. Denne metoden gjelder for tilknytnings- og nettavtaler mellom nettselskap og kunder med effektutvekslingsrett på 1 MW eller mer.

Merknad: Metoden er begrenset til å gjelde nettkunder med effektutvekslingsrett i tilknytningspunktet på 1 MW eller mer. Metoden omfatter avtaler både med nye og eksisterende kunder, men gjelder ikke mellom nettselskap.

RMEs hjemmel til å fatte enkeltvedtak om metode gjelder vilkår for tilknytning og bruk av nettet jf. NEM-forskriften §§ 3-1, 3-2 og 3-3. For å sikre likebehandling gjelder metoden både for nye og eksisterende kunder.

Metoden gjelder avtaler for tilknytning og bruk av nettet. Metoden gjelder så langt den passer for avtaler om tilknytning på vilkår. Med begrepet kunde mener vi kunden i målepunktet.

Prosesskrav

2. Nettselskapet skal sende avtale om tilknytning og bruk av nettet til kunden. Kundens aksept av avtalen skal skje ved elektronisk signatur. Nettselskapet skal påse at avtalevilkår er lett tilgjengelig for kundene digitalt. Nettselskapene skal gi kunden informasjon innen rimelig tid dersom de foretar endringer i avtalen.

Merknad: Nettselskapet plikter å sikre markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til objektive og ikke-diskriminerende vilkår og punkttariffer. Videre plikter nettselskapene å opptre nøytralt og å likebehandle kunder. Gjeldende rett innebærer at nettselskapet ikke kan forhandle med kunden om størrelsen på tariffen eller hvor gode vilkår den enkelte kunden får i forhold til andre kunder.

Forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-6 krever at avtaler med vilkår for tilknytning og bruk av nettet skal inngås direkte mellom nettselskapene og hver enkelt kunde. Vi mener at nettselskapene må vite hvem kunden er for å kunne oppfylle plikten etter forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-6.



Krav om kundens aksept ved elektronisk signatur bidrar til å øke partenes forutberegnelighet, klargjøre rettigheter og plikter, unngå tvister, samt hindre uønsket tilgang til sensitiv data mv.

Vi mener også at det er nødvendig å stille krav om at nettselskapenes vilkår er lett tilgjengelig, for eksempel på nettselskapenes webside eller «min side»-løsninger. Formålet er å sikre at kundens behov for informasjon dekkes og at klagemuligheter på avtalene er gjort kjent for kundene.

3. Nettselskapet skal sende utkast til standardavtale i henhold til denne metoden på høring til berørte bransjeorganisasjoner for de aktuelle kundegruppene. Nettselskapet skal publisere en oppsummering av høringsinnspillene inkludert eventuell begrunnelse for hvorfor sentrale høringsinnspill ikke blir tatt til følge. Ved vesentlige endringer i avtalevilkårene, skal dette sendes på høring på nytt. Mindre endringer, f.eks. oppdateringer av henvisninger til relevant regelverk kan gjøres uten høring. Høringskravet gjelder også vesentlige endringer i allerede inngåtte avtaler.

Merknad: Hensikten med høring er å sikre at kundens interesser blir hørt og ivaretatt ved utformingen av standardavtalene.

Formkrav

4. Avtalene skal være skriftlig utformet som standardavtaler, og kan være differensiert etter kundegruppe. Avtalene kan ha vedlegg med tilleggsvilkår hvor det er relevant.

Merknad: Standardavtaler er arbeidsbesparende for partene. Standardavtaler som er utarbeidet etter denne metoden gir en større sikkerhet for at vilkårene er balansert. Standardavtaler er også arbeidsbesparende med hensyn til RMEs tilsynsvirksomhet.

Nettselskapene må selv vurdere om og eventuelt hvordan de ønsker å dele kundene inn i særskilte kundegrupper med egne standardavtaler, og hvilke tilleggsvilkår som skal gjelde for hele eller deler av kundegruppene.

Avtaler om tilknytning og bruk av nettet vil kunne inneholde følgende deler:

- Avtalevilkår som er like for hele kundegruppen
- Standardiserte krav til kundespesifikke opplysninger
- Tilleggsvilkår som er relevante for deler av kundegruppen
- Særskilte avtalte vilkår for den aktuelle kundegruppen



5. Det skal benyttes klart språk og en forståelig struktur på avtalene, slik at kundene lett kan sette seg inn hvilke vilkår som gjelder. Avtalene skal ha høy juridisk kvalitet.

Merknad: Avtalen må være forståelig for kunden. Det er viktig å skrive et klart og forståelig språk. At avtalen har en høy juridisk kvalitet, innebærer at avtalen er utarbeidet av noen med juridisk kompetanse og erfaring med kontraktsutforming.

Krav til innhold

6. Henvisninger til regelverket i avtalen skal være korrekt, og det skal fremgå hva som er avtalte vilkår og hva som er offentligrettslig regulering.

Merknad: I dagens avtaler er mye av regelverket gjengitt, men i noen tilfeller er det uklart hva som er regelverk og hva som er avtalte vilkår. Dette må fremgå tydelig i avtalene.

7. Det skal fremgå av avtalen at energiloven og tilhørende forskrifter skal gå foran ved eventuell motstrid med avtalen.

Merknad: Dersom det oppstår motstrid mellom bestemmelsene i avtalene og energiloven og tilhørende forskrifter, skal nevnte lov eller forskrift ha forrang. Dette må fremgå av avtalen(e).

8. Avtalen skal kun inneholde relevante vilkår og opplysninger.

Merknad: RME har sett eksempler på nettavtaler som inneholder vilkår eller opplysninger som ikke er relevante eller fremstår som klart unødvendig for det avtalen regulerer. Dette kan gjøre det vanskelig for å kunden å sette seg inn i avtalen. Det er viktig av nettselskapene kun tar med relevante vilkår og unngår unødige opplysninger.



9. Det skal fremgå av avtalen at informasjon om gjeldende tariffer gis til kunden gjennom nettselskapets kommunikasjonskanaler og hva disse er. Det skal også fremgå hvordan kunden kan kontakte nettselskapet for å få informasjon om relevante tariffer for kunden. Videre må det fremgå av avtalen at nettselskapene i rimelig tid før endring av tariffene trer i kraft skal informere den enkelte nettkunde om tariffendringer.

Merknad: Dagens avtaler inneholder ikke informasjon om pris. Siden prisen forandrer seg fra år til år, er det heller ikke hensiktsmessig å ta inn prisene i avtalene. RME mener likevel at det er viktig at det fremgår av avtalen hvordan nettselskapet gir kunden prisopplysninger og hvor kunden kan finne prisopplysninger ved behov. Nettselskapets plikter knyttet til informasjon om tariffer følger av forskrift for omsetningskonsesjonærer § 13-5.

10. Avtalen skal opplyse om avtalt kapasitet eller hvor kunden kan finne informasjon om avtalt kapasitet. Dette kravet gjelder for nye og eksisterende kunder.

Merknad: Med avtalt kapasitet mener vi avtalt effektgrense i tilknytningspunktet. For å sikre at avtalene kan utformes generelt og unngå individuelle løsninger i standardavtalene, behøver ikke avtalt kapasitet å fremgå direkte av avtalen. Dersom avtalt kapasitet ikke fremgår direkte av avtalen, skal dette inntas som et kundespesifikt vedlegg til avtalen eller avtalen skal opplyse om hvor kunden kan finne informasjon om avtalt kapasitet, eksempelvis gjennom et lett tilgjengelig medium som «Min Side». Nettselskapet må kunne dokumentere hva som er avtalt kapasitet.

Nettselskapene har i dag adgang til å nedjustere en nettkundes maksimalt tillatte effektuttak etter gjeldende praksis, men det er en høy terskel for dette.⁵

På vedtakstidspunktet for denne metoden pågår det forskriftsarbeid for regulering av nedjustering av kapasitet i forskrift om nettregulering og energimarkedet (NEM).⁶ Departementet har uttalt i høringsnotatet at forslaget innebærer en viss utvidelse av adgangen til nedjustering av maksgrensen sammenlignet med gjeldende praksis. RME minner om at nettselskapene må opptre i henhold til nytt regelverk om nedjustering av kapasitet dersom det blir vedtatt.

⁵ RME sak 202218935-3 punkt 1.

⁶ [Høring av endringer i forskrift i nettregulering og energimarkedet \(NEM\) om åpenhet rundt DF-vurderinger og nedjustering av maksimalt tillatt effektuttak - regjeringen.no](#)



11. Dersom partene har avtalt støykvoter, må dette fremgå av avtalen. Det skal fremgå av avtalen at kunden ikke er pålagt å akseptere støykvoter.

Merknad: Enkelte kunder har installert anlegg som skaper spenningsforstyrrelser (støy) i nettet, utover avtalt kapasitet. I henhold til leveringskvalitetsforskriften § 2-1 er kunden ikke utbedringspliktig dersom grenseverdiene kun overskrides i eget tilknytningspunkt, og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette. Dette kan være tilfelle ved tilknytning, men etter hvert som flere kunder kobler seg på kan det til slutt skape problemer i nettdriften. I enkelte områder kan det være hensiktsmessig at nettselskapet ved tilknytning foreslår å fastsette kvoter for spenningsstøy for den enkelte kunde.

Det er frivillig for kunden å akseptere forslag til støykvoter i avtalen. Dersom kunden aksepterer støykvoter, skal kvotene fremgå av avtalen.

12. Relevante krav til drift og funksjonalitet som nettselskapet trenger for å drifte nettet skal fremgå av avtalen.

Merknad: Krav til funksjonalitet og drift som allerede er avtalt og gjeldende for eksisterende kunder skal stå i avtalen. Det samme gjelder avtaler for nye tilknytninger. Dersom krav til funksjonalitet og drift ikke fremgår direkte av avtalen, skal dette inntas som et kundespesifikt vedlegg til avtalen eller avtalen skal opplyse om hvor kunden kan finne informasjon om dette, eksempelvis gjennom et lett tilgjengelig medium som «Min Side». Nettselskapet må kunne dokumentere hvilke krav som stilles til funksjonalitet og drift.

Etter systemansvarsforskriften § 14 kan nye eller endrede anlegg ikke settes i drift uten godkjenning fra systemansvarlig. Som vilkår for godkjenning krever systemansvarlig at anleggene har en viss funksjonalitet.

Dette kravet i metoden omhandler krav til drift og funksjonalitet som tilknyttende nettselskap stiller overfor kunden i tillegg til krav til funksjonalitet fra systemansvarlig. Dette kan for eksempel være krav til drift, herunder spenningsregulering og reaktiv effekt.

Tilknyttende nettselskaps krav til drift og funksjonalitet må være nødvendige og ikke uforholdsmessig tyngende, og kan ikke være i strid med vedtak om funksjonalitet fattet av systemansvarlig. Kunden kan ikke kreve kompensasjon for dette.



13. Det skal fremgå av avtalen hvilke vilkår om datautveksling som skal gjelde mellom partene, for de tilfeller hvor datautveksling er relevant. Avtalen mellom nettselskap og betydelige nettbbrukere skal hen vise til at bestemmelser i nasjonal metode om datautveksling i henhold til SOGL artikkel 6 nr. 4 (b) skal følges.

Merknad: I henhold til SOGL⁷ artikkel 48-53 om datautveksling kan nettselskap kreve informasjon fra betydelige nettbbrukere. Informasjonen gjelder ulike typer strukturelle data, planleggings- og prognosedata og sanntidsdata. Nasjonal metode for datautveksling skal sikre at anvendeligheten og omfanget av datautvekslingen er fastlagt nasjonalt for den informasjonen som skal utveksles. Avtalen mellom nettselskap og betydelige nettbbrukere skal hen vise til at bestemmelser skal følges fra det tidspunkt metoden blir gjeldende.

14. Det skal fremgå av avtalene hvilke kundespesifikke opplysninger kunden plikter å gi. Nettselskapet skal ikke kreve flere opplysninger enn nødvendig.

Merknad: Nettselskapene skal kun be om relevante kundespesifikke opplysninger i avtalen. For å sikre dette oppstilles et nødvendighetskrav rettet mot nettselskapene, slik at kunden ikke pålegges å gi opplysninger som ikke er av betydning for avtalen.

15. Kundens klagemulighet skal fremgå av avtalen.

Merknad: Kundens generelle klageadgang på om avtalen er i tråd med gjeldende metode eller gjeldende regelverk må fremgå av avtalen. Videre må det fremgå av avtalen hvilke saker som kan bringes inn til RME og hvilke som må til andre organ, som for eksempel Elklagenemnda.

⁷ Kommisjonsforordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om fastsettelse av retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft



Om krav til endring

16. Nettselskapet må forbeholde seg rett til å kunne endre avtalen ved behov. Vilklårene for endring av avtalen skal fremgå av avtalen og må beskrive kundens mulighet til å klage på endringen til RME.

Endringsklausulen må være saklig begrenset. Endringer kan ikke være ubalansert til fordel for en av partene.

Merknad: Nettselskapene må forbeholde seg rett til å kunne endre avtalen i takt med utvikling av regelverk, teknologi og samfunnet forøvrig. Nettavtaler er ofte langvarige avtaler. Behov for endringer kan oppstå. Endringene må være i tråd med denne metoden og nettselskapene skal opptre nøytralt, ikke-diskriminerende og sikre likebehandling av kunder ved endringer i avtalen. Nøytralitetsplikten tilsier også at avtalen ikke kan være ubalansert til fordel for en av partene. Dersom kunde mener at endringen er i strid med metoden eller energiloven med tilhørende forskrifter, kan dette klages inn til RME.

17. Eventuelle endringer i avtaler skal dokumenteres, være datert og sporbare. Nettselskapet skal ha tilgjengelig versjonshistorikk.

Merknad: Nettselskapet må sørge for at gjeldende regelverk følges ved inngåelse og endring av avtaler. Endringer i avtaler må være nødvendige og ikke skje for ofte, for å sikre forutsigbarhet rundt vilklårene.

18. Det skal fremgå av avtalen at nettselskapet plikter å gi kunden informasjon innen rimelig tid dersom de foretar endringer i avtalen.

Merknad: Dersom kunden er uenig i endringen kan kunden klage saken inn for RME.



19. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har rett til å endre gjeldende metode for tilknytning og bruk av nettet. Endringer skal utføres i medhold av lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 2-3 og forskrift om nettregulering av energimarkedet (NEM) § 3-1 til 3-3.

Merknad: Endringer i gjeldende metode kan være aktuelt ved endringer i gjeldende regelverk eller som følge av at krav i gjeldende metode må oppdateres fordi de ikke fungerer eller tjener etter sin hensikt.

Med hilsen

Lars Kløvstad Hansen

Rådgiver

Mari Holen Christensen

Fungerende direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.



Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.



Mottakerliste:



HYDRO ENERGI AS
USTEKVEIKJA KRAFTVERK DA
UVDAL KRAFTFORSYNING SA
EVERKET AS
TINFOS AS
KE NETT AS
BINDAL KRAFTLAG SA
ELMEA AS
YMBER PRODUKSJON AS
STATNETT SF
GRIUG AS
Aktieselskabet Saudefaldene
RAKKESTAD ENERGI AS
FØIE AS
VESTALL AS
ARVA AS
ELVENETT AS
VESTMAR NETT AS
NORGESNETT AS
BKK AS
LNETT AS
NORDVEST NETT AS
LEDE AS
LUCERNA AS
ELINETT AS
ELVIA AS
BARENTS NETT AS
HYDRO ALUMINIUM AS
ETNA NETT AS
STATKRAFT ENERGI AS
SØR AURDAL ENERGI AS
HERØYA NETT AS
MODALEN KRAFTLAG SA
NORDLINK NORGE AS
STRAM AS
FAGNE AS
VEVIG AS
NORANETT AS
LINEA AS
ENIDA AS
NORANETT HADSEL AS
ASKER NETT AS
TENDRANETT AS
MIDTNETT AS
MELØY ENERGI AS



INDRE HORDALAND KRAFTNETT AS
RØROS E-VERK NETT AS
SVABO INDUSTRI NETT AS
VISSI AS
NORANETT ANDØY AS
STRAUMNETT AS
NETTSELSKAPET AS
KLIVE AS
TENSIO TN AS
TENSIO TS AS
HØLAND OG SETSKOG ELVERK AS
AREA NETT AS
LYSNA AS
BØMLO KRAFTNETT AS
HAVNETT AS
HARINGNETT AS
FJELLNETT AS
HAFSLUND KRAFT AS
JÆREN EVERK AS
S-NETT AS
VANG ENERGIVERK AS
DE NETT AS
BREHEIM NETT AS
SYGNIR AS
FØRE AS
NETERA AS
NOREFJELL NETT AS
STRAUMEN NETT AS
R-NETT AS
RK NETT AS
MELLOM AS
TELEMARK NETT AS
ROMSDALSNETT AS
STANNUM AS
KYSTNETT AS
ALUT AS
GLITRE NETT AS
LINJA AS

Kopimottakerliste: